

РЕЦЕНЗИЯ

от професор д-р ик. **Чавдар Иванов Николов**,
член на научно жури в конкурс за заемане на академична
длъжност ”**доцент**” в областта на висше образование “Социални
стопански и правни науки”, по професионално направление 3.8.
“Икономика”, научна специалност “Финанси, парично обращение,
кредит и застраховка” (Банково дело),
обявен за нуждите на катедра “Финанси и отчетност” на ЮЗУ
“Неофит Рилски” Благоевград
в ДВ, бр. 64/05.08.2014г.

*Относно: научната, научно-приложната и
професионално-академичната дейност и продукция,
представена от участниците в конкурса*

**Единствен кандидат по конкурса: гл.ас.д-р Елена Велкова
СТАВРОВА**

I. Обща оценка на кандидата

Гл.ас.д-р Елена Велкова СТАВРОВА се ползва с добро име и популярност сред академичните и студентските среди като многогодишен преподавател и изследовател в областта на банковото дело. На 11.01.2010 година защитава дисертационен труд “Банковият сектор и макроикономическата среда – преки и обратни връзки (на примера на Република България в условията на паричен съвет)” и **придобива научната степен “доктор по икономика”** от Висшата атестационна комисия. **С това е налице формалната предпоставка за кандидатстването за заемането на академичната длъжност “доцент” по настоящия конкурс.**

Професионалното развитие на гл.ас.д-р **Елена Велкова СТАВРОВА** цялостно е в Югозападния университет “Неофит Рилски”. **Кариерно** тя изминава пътя от секретар-референт до по-настоящем главен асистент. Може убедено да се твърди, че в този аспект кандидатът е придобил необходимия педагогическо преподавателски и административен опит, потребен за заемане на академичната длъжност “доцент”.

Гл.ас.д-р **Елена Велкова СТАВРОВА** владее писмено и говоримо английски и руски езици, което определено е спомогнало за развитие ѝ като учен, преподавател и човек и затвърждава убеждението, че тя притежава качества достойни за заемане на академичната длъжност “доцент”.

В конкурса за “доцент” гл.ас.д-р **Елена Велкова СТАВРОВА** е представила **3 монографии, 1 учебник, 3 студии, 5 научни доклада и съобщения, изнесени пред академична аудитория, 15 научни статии в сборници и научни списания, 1 публикация в електронно издание.**

Показаната научна продукция на кандидата като съвкупен обем от **838 стр.** е удовлетворителна в количествено отношение за придобиването на академичната длъжност “доцент”

Преподавателската дейност на гл.ас.д-р **Елена Велкова СТАВРОВА** е съсредоточена в областта на банковото дело, което стриктно отговаря на заявеното в конкурса. Става дума за натоварване от **354 часа** с лекции и упражнения в бакалавърската астен и със **192 часа** при магистри

Елена Велкова СТАВРОВА е личност, известна и уважавана от колегите и студентите в Стопанския факултет на Югозападния университет в Благоевград. С което тя напълно съответства на критериите за заемане на академичната длъжност “доцент”.

II. Оценка на научните и практически резултати и приноси на представената за участие в конкурса творческа продукция

Научните интереси и положените през годините усилия от страна на **Елена Велкова СТАВРОВА** и съответната представена нейна научна продукция **еднозначно съответстват на тематиката на обявения конкурс.**

Основните насоки в научно изследователската дейност на **Елена Велкова СТАВРОВА**, в които са и главните ѝ научни приноси, биха могли да се групират в **четири основни тематични направления:**

- **Направление “Управление на държавния дълг”**

В монографията на **Елена Велкова СТАВРОВА** е направен теоретичен анализ на значението и функциите на държавния дълг като форма за осъществяване на държавна политика с фискални цели. Описана и анализирана е детайлизираната класификация на държавния дълг в контекста на срока, носителя на дълга, начин на пласиране, обезпечение, форма на изплащане, източника на финансиране и т.н.

Подобаващо място е отделено на процеса на управление на държавния дълг и връзката с действието на основните инструменти за осъществяване на политика. Представени са и рисковете, носещи заплаха за изпълняване на първоначално поетите ангажменти по обслужване на държавния дълг. Изследвана е още динамиката на държавните дългове на развитите в икономическо отношение страни от Централна и Западна Европа и дйностите им по осигуряването на дълбочина на пазара.

- **Направление Системи за превенция на достъпа на мръсни пари до финансово-кредитната система**

Монографията е посветена на процесите на включване в паричното обръщение средства от престъпни действия чрез различните звена на финансовата система, представляващи реална заплаха за стабилността ѝ и включването на банките в престъпни схеми от различен характер.

В монографията на **Елена Велкова СТАВРОВА** освен теоретичните аспекти на процеса на изпиране на пари от престъпна дейност се анализира и ролята на банковия надзор и международният опит за мерки с превантивен характер по ограничаване на възможностите за използването на банките за придаване на законен произход на средства с незаконен произход.

Ускореното въвеждане на нови финансово-кредитни продукти и услуги в контекста на засилената конкуренция между банковите посредници се явява удобна предпоставка за изпиране на пари от престъпен произход чрез: кореспондентските взаимоотношения на банките, офшорният бизнес, приватизацията, инвестиции в пенсионни и осигурителни схеми.

В монографията е разработен и предложен е модел за изграждане на единна компютърно-информационна система за обединяване на центрове, обект на заплаха от използване за легализиране на ресурси от престъпна дейност или нарушили данъчни закони на страната-емитент.

• Направление Мрежата за банкова сигурност

Монографията е посветена на връзката между промените в състоянието на глобалната финансова система и промените в звената на системата за банкова сигурност с цел запазване на нейното стабилно състояние.

Направен е анализ на ролята на централната банка като фактор за стабилност, на задължителните минимални резерви, на ролята на собствения капитал на банките за стабилността на системата. Промените в основните надзорни правила в международен аспект и тяхното усъвършенстване като поредица от Базелски споразумения са един от основните акценти в монографията.

Подобавящо място е отделено на значението на спазването на основните принципи за управление на банките като корпорации, на значението на вътрешния контрол по спазването на принципите на добрите банкови практики.

Последната глава е посветена на етичните аспекти на финансовото посредничество, провокацията на които е определена като една от основните причини за глобалната финансова криза

- **Международни финанси и финансова политика** е учебник в съавт. с доц. д-р Ганчо Ганчев

Учебникът „Международни финанси и финансова политика” изяснява ролята на финансите като система, генезиса на възникване и отражението на глобалната финансова криза върху икономиката на световната и българска икономика. Поставен е акцент върху ролята на международните финансови институции за реализирането на интеграционните процеси и надзорът върху световната финансова система. Разгледани са основните национални и колективни валути , както и процесът на валутна интеграция.

Потърсено е също мястото на системата за международно кредитиране и е подчертана ролята на платежните системи за динамиката на валутните трансфери.

Научните трудове на **Елена Велкова СТАВРОВА** са написани на **разбираем за читателите добър български език.**

Цялостно научните резултати и приноси на кандидата **Елена Велкова СТАВРОВА** могат да бъдат характеризирани най-вече като **обогатяване, систематизиране и конкретизиране на съществуващите знания в областта** в сферата на банковата система и държавния дълг.

Споделянето на научните постижения със студентската аудитория, което за **Елена Велкова СТАВРОВА** е многогодишна реалност, има съществен педагогически ефект.

III. Критични бележки и препоръки

Препоръките, които могат да се отправят към по-нататъшната работа на **Елена Велкова СТАВРОВА** , са за задълбочаване на

изследванията ѝ във връзка с идеите за изграждане на банков съюз в Обединена Европа като едно от необходимите условия за по-нататъшното успешно функциониране на единната валута - еврото. Новите рамкови условия, които понастоящем са в процес на формиране в ЕС, са предизвикателство пред всеки учен в областта на финансите и особено пред този, занимаващ се с банковата сфера.

IV. Заключение

Дългогодишно познавайки научната и педагогическата дейност на кандидата **Елена Велкова СТАВРОВА** оценявам **подобаващо** нейните лични научни достойнства и приноси, нейната култура, професионална активност и познания и категорично подкрепям кандидатурата ѝ за присъждане на научното звание “доцент”.

Призовавам останалите членове на научното жури да сторят същото.

20.10.2014

Член на журито:.....

Проф. д-р ик. Чавдар Николов